Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

yeni yol

TİP ve TKP Merkez Komiteleri tarafından yayınlanmaktadır 1 Temmuz 1988, Sayı 17

TBKP PROGRAM TASARISI TARTIŞMASI SONUÇLANDI

TBKP Progam Komisyonu, uzun süredir yürütülmekte olan TBKP Program Tasarısı tartışmalarını değerlendirerek, bu temelde programa son biçimini verdi. TBKP Program Komisyonu'nun konuyla ilgili raporu, TİP ve TKP Merkez Komiteleri tarafından onaylanarak Yeni Yol'da yayınlanması kararlaştırıldı.

TBKP Program Komisyonu'nun Program Tasarısı tartışmalarını değerlendiren raporunu 4. sayfamızda bulabilirsiniz.

SBKP 19. Ulusal Konferansı

Hedef : "Yenilenmeyi Geri Döndürülemez Hale Getirmek"

28 Haziran'da 4991 delege Kremlin Kongre Salonu'nda, SBKP 19. Ulusal Konferans çalışmalarına başladı. Konferansı 80'i aşkın ülkeden 1500'ün üstünde gazeteci ve uluslararası televizyon kuruluşları tüm dünyaya aktardı. SBKP Ulusal Konferansı şimdiki günlerde uluslararası yaşamın bir numaralı konusu halini aldı derse abartma olmayacaktır.

SBKP 19. Ulusal Konferansının önemi nereden geliyor? Bu soruya yanıtı Konferansın açılışında yaptığı konuşmanın ilk cümlesinde, SBKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov veriyor."19. Ulusal Konferans delegesi bizlerin önünde duran temel sorun, ülkemizde partimizin önderliğinde ve örgütleyiciliğinde gelişen devrimci yenilenmenin derinleştirilmesi ve **Geri Döndürülemez Hale Getirilmesidir.** Bu soruyu yaşam kendisi yöneltiyor. Partide ve halk içinde sürekli tartışılıyor. Bizim bu soruya ne derece doğru bir yanıt vereceğimiz, partinin Sovyet toplumunun yeni gelişim aşamalarında politik öncü rolünü yürütme durumuna bağlıdır.

Ulusal konferansın önemi böylesi yaşamsal bir sorunda alacağı kararlara bağlı hiç kuşkusuz, kararların nasıl yaşama geçtiğinin görülmesi konferansın önemini daha açık bir biçimde ortaya koyacak. Ancak şimdiden ortaya çıkan, konferans öncesi hazırlıklar ve tartışmalardaki yoğunluk ve çeşitlilik, konferans sırasında farklı görüşlerin dile gelmesi, gelen sorulara zaman zaman farklı yanıtlar verilmesi, yenilenmenin toplum içinde yarattığı yeni politik-ideolojik ortamın aktifliğidir. 19. Ulusal Konferansa sunulan SBKP MK tezlerinin birinci bölümünde bu gerçek, bir olgu olarak saptanıyor ve şöyle deniliyor: "Sovyet insanları, çalışmaları ve toplumsal yaşamdaki aktiviteleri ile giderek artan bir oran ve etkiyle ülkemizdeki devrimci yenilenme ve değişikliği desteklemektedirler. Bu, toplumsal gelşmelerde en belirleyici olgu ve yenilenme döneminin ilk etabının en önemli kazanımıdır. "Açık ki yenilenme sürecinde çelişkiler ve zorluk-

Devamı 7. sayfada

Başbakan Özal'a suikast girişimi üzerine ORTAK AÇIKLAMA

Dün Ankara'da ANAP Kongresinde Başbakan Özal'a yönelik suikast girişimini TİP ve TKP olarak şiddetle protesto ederiz.

Bu tür yöntemler insanlık dışı olmanın ötesinde, politik olarak hiç bir duruma çözüm ve çare değildir.

Bu uygulamalar ve sonuçlar, ülkemizin demokratikleşmesini istemeyen 12 Eylül felsefesinin otoriter uygulamalarının devamından yana olanların işine yaramaktadır.

Yakalanan sanığın kimliğine bakıldığında dikkat çekici nokta şudur: Son günlerde eski MHP'lilerin kendi aralarında bir hesaplaşmaya gittiklerini gözlemektedir. Bunun bir ucu açıktır ki, çeşitli devlet organları ve kademelerine uzanmaktadır. MİT raporundaki gelişmeler ve Büyük Ankara Otelindeki cinayetler ve bunların aydınlatılmayışı, kamuoyuna yeterli, tatmin edici açıklamaların yapılmayışı haklı olarak dikkatleri bu yöne çekmekte ve kaygı uyandırmaktadır.

TİP ve TKP politik yaşama atıldıklarından beri, kimden gelirse gelsin, kime yönelirse yönelsin her türlü şiddetin karşısında olmuşlardır. Bu olayı da partilerimiz nefretle kınamakta ve protesto etmektedir.

Suikast girişimine maruz kalan Sayın Özal Başbakandır ve bütün devlet olanakları elindedir. Parlamentoda sayısal çoğunluğu da vardır. Bu işin üzerine gidecek bu işin perde arkasını aydınlatacak olanaklara ve yetkilere sahiptir ANAP hükümeti silahı çekenin arkasındaki güçleri ortaya çıkarmalıdır. Bu güçler aynı zamanda ülkemizin demokratikleşmesinin de önünde engeldirler.

TİP ve TKP sınıf ve politik karşıtları olmasına bakmasızın ülkemizin demokratikleşmesi için, demokratikleşmenin önündeki her türlü engellerin kaldırılması ve etkisizleştirilmesi için çalışanları destekleyecektir.

19.6.1988

TİP MK Adına — Osman SAKALSIZ
TKP MK Adına — Mehmet KARACA

İkinci Duruşma..

Kutlu: *"Dava gizli örgüt davası haline getirilmek isteniyor."*

TBKP Liderleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ndeki yargılanmaları olağanüstü koşullarda sürüyor. 17 Haziran günü yapılan ikinci duruşma da, "çevik kuvvetleri"nin mahkeme çevresindeki barikatları ve duruşmaya katılmak isteyen avukatların üzerlerinin aranmak istemesi nedeniyle tam bir gerginlik ortamında yapıldı. İkinci duruşmada da çok sayıda yabancı hukukçu, politikacı, sendikacı, sanatçı ve gazeteci gözlemci olarak yer aldılar.

Duruşmayı izlemek üzere gelen yüzlerce yurtaş "çevik kuvvet" tarafından mahkeme salonuna yaklaştırılmazken, duruşma polis tarafından düzenli izleniyor ve videoya alınıyordu. Duruşma sırasında söz alan ve "İlk duruşmada davayı izlemek üzere mahkeme salonu önünde toplanaların içinden 4 kişinin gözaltına alınarak siyasi polise götürülmesiyle davanın etrafında gerginlik yaratılmak istendiğini" belirten Haydar Kutlu, "4 arkadaşımız gözaltına alındı ve bir hafta süreyle işkence gördüler. Bu, iddia ma-

Devamı 2. sayfada

İkinci duruşma...

Baştarafı 1. sayfada

kamının davayı gizli örgüt davası haline getirmek istemesinin sonucudur." dedi. Savunma avukatları da mahkeme süresince izlenen hukuk dışılığa ve savunma hakkının engellenmesi girişimlerine dikkat çekerek yaratılmak istenen gerginlik ortamını protesto ettiler. Tüm engellemelere karşın, davada savunma avukatı olarak yer almak isteyen 67 ilin barosuna kayıtlı avukat sayısı 600'ü aşmış bulunuyor.

Sargın ve Kutlu davasının çevresinde yaratılmak istenen gerginlik ortamına, içine sokulmak istenen gizlilik ve karanlığa rağmen, ilk duruşmada olduğu gibi 17 Haziran günkü duruşmada da, Sargın ve Kutlu'nun, Türkiye'de demokrasi ve insan hakları için mücadelenin dostları oradaydılar. 7 Avrupa ülkesi ve Avustralya'dan gelen hukukçu ve parlamenterler sıcak dayanışma dileklerini Sargın ve Kutlu'yu mahkeme salonunda kucaklayarak ilettiler. Gözlemci heyeti içinde yeralan Avrupa Parlamentosu Milletvekili Danimarkalı Jens Peter Bonde de, Kutlu ve Sargın'ın ellerini sıkarak Avrupa Parlamentosu başkanının bir mektubunu verdi. Mektupta, Avrupa Parlamentosu'nun 19 Kasım tarihli kararı hatırlatılıyor ve davanın demokratik bir ortamda yapılması istemi dile getirilerek, "Avrupa Parlamentosu bu davanın nasıl yapıldığını yakından izleyecektir" deniyordu.

Öte yandan, düşünceleri nedeniyle yargılanan iki komünist liderin duruşmaları uluslararası insan hakları savunucuları tarafından da dikkatle izleniyor. Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu Genel Sekreteri Patrick Baudoin ile Afrika İnsan Hakları Birliği yönetici Pierre Lima da, mahkemeyi izlemek nedenlerinin, Türkiye'nin uymakla yükümlü olduğu insan hakları sözleşmelerinin nasıl uygulandığını görmek olduğunu belirterek, Sargın- Kutlu davasının insan hakları açısından önemine değindiler. Duruşmayı izlemek için gelen heyetler ayrıca muhalefet partileri ve sendikacılarla da görüştüler.

Görüşmelerde, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, "Düşüncelerini fikir ve ideolojilerini ifade eden politik akımların yargılanmasının bir ülkenin politik yaşamında genelde istikrarsızlaşmaya yolaçtığını" belirterek, bizzat kendisinin ve partisinin politik olarak bu mahkemeyi reddedeceklerini söyledi. İnönü, "Hangi politik düşüncede olursa olsun, düşüncelerinden dolayı yargılanan, tutuklanan, hapiste bulunan herkesin serbest bırakılması gerektiği görüşünde olduğunu belirtti." Bu tür mahkemelerde insan haklarının güvenceye alınmadığını" belirten Türk İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz da "Türkiye sendikal hareketinin böylesi davaları mahkum ettiğini" vurguladı.

Sargın-Kutlu davasının ikinci duruşması da, tüm engellemelere karşın gizlilik perdesi aralanarak, dava çevresindeki dayanışma Türkiye ve dünyada gelişerek karşılandı. 4 Temmuz duruşması ve daha sonraki duruşmalarda da Kutlu ve Sargın'ın , Türkiye halkının dostları coşkulu, özverili destekleri ile yine mahkemede olacaklar.

Her duruşma Türkiye'de demokrasi isteyenlerin gücünü daha da tazelemiş olacaktır.

Avrupa Parlamentosu Yeşil Alternatif Grup Kararı

Avrupa Topluluğu'ndaki Yeşil Alternatif Birliği, Türkiye'deki politik tutukluların serbest bırakılması ve politik çalışmalarından ötürü işyerlerinden atılan insanların üzerindeki yasakların kaldırılmasını istedi. Birlik, bu koşulların gerçekleşmesini de demokratikleşmenin ilk aşaması olarak gördüğünü belirtti.

Yeşil Alternatifler, Kutlu ve Sargın aleyhine açılan davanın, Sosyalist Partinin kapatılmasının Türkiye'de antidemokratik durumun varlığının açık göstergesi olduğunu belirttiler.

SPD F.Almanya parlamentosuna bir önerge verdi

Sosyal Demokrat Parti Federal parlamento grubu, Federal Almanya parlamentosuna "Türkiye'de insan haklarının durumu" üzerine bir önerge verdi. Önergeyi SPD'nin "İnsan hakları ve insancıl yardım komisyonu başkanı Rudolf Bindig bir açıklamayla kamuoyna duyurdu.

Açıklamada şöyle deniyor: Türkiye de insan haklarının nasıl seyrettiği, politikacıların, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın Türkiye ye dönüşlerinde görüldü. Herikiside tutuklandı, dışkontakları kesildi ve emniyette işkence gördüler ve herikiside eğer ölüm cezası olmazsa uzun yıllar ceza alacaklar." "Tüm bu durumların ışığında Federal Parlamento, Federal hükümetten, Türk hükümeti üzerinde büyük bir yaptırım kullanarak Demokratikleşme adımlarını güçlendirmesi ve insan haklarını korumayı teminat altına almasını zorlamayı talep ediyor.

Kıbrıs Parlamentosu Kararı

16 Haziran'da Kıbrıs Parlamentosunda Kutlu ve Sargın'ın serbest bırakılması için tüm partilerin tam oybirliğiyle bir bildirge yayınladı. Bildirgenin tam metni tüm dünya Parlamentolarına, Birleşmiş Milletlere ve Avrupa Konseyine gönderilecek. Bildirgede özetle şunlar yeralıyor:

"Kıbrıs Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi, TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın tutuklanmalarını, bugüne kadar kabul edilemez koşullar altında tutulmalarını, haklarında dava açılmalarını Türkiye'de insan haklarının kabaca ihlalinin açık göstergeleri olarak değerlendiriyor. Temsilciler Meclisi Sayın Kutlu ve Sargın'ın haklarında açılan davada yargılanmalarını protesto ettiği ve Türkiyeli politik liderlerin ve diğer tutukluların derhal serbest bırakılmalarını ve Türkiye'de insan haklarının tam sağlanmasını desteklediğini belirtiyor

Batı Berlin Alternatif Liste Parlamento Grubu Özal'a Mektup Gönderdi

Batı Berlin Parlamentosu Alternatif Liste yaptığı toplantıda Türkiye Başbakanı Özal'a bir mektup gönderilmesine karar verdi. Mektupta iki genel sekreterin tutuklanması ve haklarında açılan davanın demokrasi ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek şöyle denilmekte:

Nihat Sargın, Haydar Kutlu ve öteki tüm politik tutuklular derhal serbest bırakılması. Türkiye ve T.Kürdistanı'ndaki işkence uygulamalarına derhal son verilsin. Komünist Parti ve diğer tüm ilerici örgütlere derhal özgür çalışma hakkı tanınsın, Kürtçe üzerindeki yasak kaldırılsın.

Davayı izleyen Belçikalı hukukçular basın toplantısı yaptılar.

Ankara'da TİP ve TKP Genel Sekreterler için açılan davayı izleyen Belçikalı hukukçular, Brüksel'de bir basın toplantısı düzenleyerek duruşmaya ilişkin izlenimlerini ve görüşlerini anlattılar. Uluslararası Basın Salonu'nda yapılan ve yerli ve yabancı basın kuruluşlarının ilgi ile izlendiği basın toplantısında konuşan hukukçular, "Türkiye'de demokrasi güçleri zorlu bir mücadeleye girdiler." değerlendirmesini yaptılar.

Belçika Komünist Partisi Merkez Komitesi Brüksel Türkiye Büyükelçiliğine bir mektup yollayarak Kutlu- Sargın davasını protesto etti. Mektupta, Belçika kamuoyunun davayı kaygıyla izlediği belitiliyor ve Belçika Komünist Partisi'nin bu olayın takipçisi olduğuna değinilerek Kutlu ve Sargın'ın derhal serbest bırakılması isteniyor.

DGB-GEW "Türk hükümetinin antidemokratik uygulamalarına karşı çıkıyoruz"

Alman Sendikalar Birliği (DGB)ye bağlı Öğretmen ve Eğitim Emekçileri Sendikası (GEW) Kutlu ve Sargın'a ve Başbakan Özal'a birer mektup gönderdi. GEW'in Kutlu ve Sargın'a gönderdiği dayanışma mektubunda özetle şöyle deniliyor.

Ülkenizde işçilerin partisinin özgür politik faaliyetinin olanaklı kılınması ve temel demokratik hakların gerçekleşmesi için cesur girişiminizi büyük bir ilgi ve sempati ile izliyoruz.

Bizler işçilerin ekonomik sendikal çıkarlarını savunduğumuz, politik olarak neofaşist ve yabancı düşmanı eğilimlere karşı çıktığımız gibi, sizlerinde yanındayız"

Af Örgütü Hannover'de Türkiye Standı açtı

Uluslararası Af Örgütü (AI), 25-26 Haziran tarihlerinde Hannover şehir merkezinde Türkiye ile ilgili bir bilgilendirme masası açtı. SPD Federal Milletvekili Monika Ganzefort'un da katıldığı standta ağırlık Sargın ve Kutlu davasına ayrılmıştı. 4 Temmuz'da yapılacak olan Kutlu-Sargın davasına gözlemci olarak katılacağını açıklayan Ganzefort, bu kararın SPD Meclis Grubunda karar altına alındığını belirtti.

"Ortak Avrupa evimiz işkence bodrumlarına göz yumamaz"

Alman Komünist Partisi parti yönetimi 12. oturumu sonucunda bir açıklama yayınlayarak Alman hükümetinin Türkiye'deki tüm demokratların serbest bırakılması için insiyatif kullanmasını istedi.

DKP Parti yönetiminin 12. Oturumunda kabul edilen açıklama şöyle:

H.Kutlu ve N.Sargın ile ilgili dava Ankara'da devam etmekte. Davanın başlamasından bu yana sürdürülen antidemokratik uygulamalar herhaliyle kendini gösteriyor. Başta avukatlar olmak üzer uluslararası basın ve delegasyonlar duruşmalardan uzak tutulmaya çalışılırken, bir çok kişide gözaltına alındı.

Bu dava Türkiye'de demokratik ve ilerici güçlere karşı sürdürülen binlerce dava zinciri içerisinde yeni bir doruk noktasıdır.

Son yıllarda kendine demokratikleşme süsü vermekte olan Türkiye hükümetinin yapısı Sargın ve Kutlu'nun dönüşüyle, onların hakkında hazırlanan iddianame ile işkencelerle açıkça ortaya çıkmıştır.

TKP-TİP ve YKP Ortak Açıklaması

Türkiye Komünist Partisi, Türkiye İşçi Partisi ve Yunanistan Komünist Partisi, ikili sorunların çözümü için Yunanistan ve Türkiye hükümetlerinin diyaloğu seçmelerini olumlu bir gelişme olarak değerlendirmektedirler.

İki ülke arasındaki ayrılıkların bir çözüm biçimi olarak iki hükümetin diyalog tezini benimsemelerinden duydukları memnuniyeti ifade ederler.

Ayrılıkların çözümlerini aramada diyaloğun karşılıklı saygı, her iki ülkenin ulusal egemenliği, bağımsızlığı ve Helsinki ruhu temelinde geliştirilmesi zorunluluğunu belirttiler.

TKP-TİP ve YKP iki ülke arasında diyaloğa karşı çıkan şoven güçlerin varlığına işaret ederler. Türkiye ve Yunanistan halklarının her türlü şovenizmin zararlı etkisine karşı uyarılar. İki ülke arasındaki diyaloga ABD ve NATO'nun her türlü müdahalesinin önlenmesinin önemli olduğunu düşünen kardeş partiler, askeri silahlanmanın azaltılmasını , zor kullanmaya ve zor kullanmama tehdidinde bulunmama ilkelerine dayanan bir saldırmazlık anlaşmasının imzalanmasını desteklemektedirler.

Her iki ülkenin barış komiteleri, sendikalar, Türk Yunan dostluk ve kadın komiteleri vb. kitle örgütleri arasında çok yönlü ilişki ve ortak faaliyetlerin halklarımızın dostluğunu daha geliştirmesine katkıda bulunduğunu belirttiler. Bu, iki ülke arası ilişkilerin havasına olumlu etkide bulunabilecektir.

İki ülkenin komünistleri, başlamış olan Türk Yunan diyalogu koşullarında, Kıbrıs sorununun BM kararları ve girişimleri bağlamında çözümü için daha uygun bir uluslararası ortam oluşturabileceğine dikat çekiyorlar.

Her iki taraf Kıbrıs'tan tüm yabancı askerlerin çekilmesini ve üslerin bütünüyle kapatılması desteklemektedirler ve gerekli uluslararası garantiyi araştıracak ve verecek olan bir uluslararsı konferansın BM kapsamında toplanmasını desteklediklerini yinelerler.

YKP barışçı bir dış politika izlemesi için, Özal hükümetinin anti sosyal politikasına karşı emekçi halkın çıkarlarının savunulması için, TBKP'nin legal olarak kurulması Kürt halkının varlığının tanınması ve Kürt ulusal sorununun adil demokratik ve barışçı çözümü için

Devamı 5. sayfada

Herbert Mies

"Tartışmasız, TBKP'ye faaliyet özgürlüğü"

Alman Komünist Partisi Başkanı Herbert Mies, Başbakan Özal'a bir mektup göndererek Kutlu, Sargın ve baskı altındaki tüm demokratların derhal serbest bırakılmasını istedi. H. Mesi mektubunda "suçlamalar çağdışıdır ve ortaçağ da insanların cadı diye yakılmalarını anımsatmaktadır" diyor. Mektup daha sonra şöyle devam ediyor: Sizin ülkenizde de BM Bildirgesi ve Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi doğrultusunda genel insan haklarının saygı görmesi ve gerçekleşmesi zamanı gelmiştir. Buradan hareketle, Dr. N.Sargın ve H.Kutlu aleyhine açılan fikir suçu savası iptal edilmelidir.

Alman Komünist Partisi adına ve çok sayıda Avrupalı demokrat, parti ve kuruluş adına şunları talep ediyoruzm Dr. N.Sargın-H.Kutlu ve Türkiye'de baslı altındaki tüm demokratlara özgürlük, demokratik parti ve kuruluşlara faaliyet özgürlüğü ve tartışmasız TBKP'ye faaliyet özgürlüğü.

Herbert Mies Alman Komünist Partisi Başkanı

AKEL MK Genel Sekreteri'nin Mesajı

...Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL MK genel sekreteri Dimitris Hristosias, TİP ve TKP Merkez Komitelerine bir mektup göndererek, AKEL'in tüm Türkiyeli ilerici güçlerle birlikte genel sekreterler Kutlu ve Sargın'ın kurtarılması kampanyasına katıldığını bildirdi.

AKEL genel sekreteri mektubunda, Kutlu-Sargın davasının ilk günü olan 8 Haziran'da Özal'a bir protesto telgrafı gönderdiklerini ve Kutlu ile Sargın'ın düşünceleri nedeniyle yargılanmalarını protesto ettiklerini belirtti. Ayrıca AKEL olarak, BM genel sekreteri Perez de Gueyyar'a bir telgraf göndererek genel sekreterler Kutlu ve Sargın ve öteki tüm politik tutukluların serbest bırakılması için girişimde bulunmasını talep ettiklerini belirtti.

AKEL Genel Sekreteri Dimitris Hristosias, TİP ve TKP Merkez Komitelerine gönderdiği mektupta ayrıca şunları belirtiyor. "Biz hiç bir zaman Türkiye komünistlerinin, Türkiye işçi sınıfının en iyi evlatlarının Kıbrıs sorununun hakça çözümü için destek verdiklerini unutmayacağız. Türkiye komünistleri her zaman bizim kalbimizde adaletin ve proletarya enternasyonalizminin kahramanı olarak yaşayacaklardır.

Leipzig'de Dayanışma Toplantısı

Demokratik Almanya'nın Leipzig kentinde yapılan bir toplantıda iki komünist liderin özgürlüğü istendi. Leipzig deki Karl Marks üniversitesinde çalışan ve okuyan 25 bini aşkın öğretim üyesi ve öğrenci adına düzenlenen daanışma toplantısı sonunda iki liderin derhal serbest bırakılmalarını isteyen bir bildiri yayınlandı.

Karl Marks üniversitesinde düzenlenen ve çok sayıda öğrenci ve öğretim üyesinin katıldığı dayanışma toplantısında Demokratik Alman Cumhuriyeti Dayanışma Komitesi Başkanlık Divanı üyesi Prof. Dr. G.Wartel bir konuşma yaptı. Prof. Wartel iki liderin ülkeye gidişlerinin ardından hemen tutuklanmalarını egemen güçlerin komünistlerden duyduğu korkunun bir ifadesi olduğunu belirtti. Prof. Wartel, Türkiye'de komünistlere, sol düşünceye karşı konan yasağın uluslararası insan hakları sözleşmelerine ve Helsinki nihai senedine aykırı olduğunu, iki liderin 210 gündür insanlık dışı koşullarda tutulmalarının kabul edilemeyeceğini vurguladı ve Kutlu ve Sargın'ın derhal serbest bırakılması talebinde bulundu.

Leipzig deki Karl Marks üniversitesinde yapılan toplantıda daha sonra söz alan Özgür Alman Gençliği Üniversitesi örgütü sekreteri 25 bin öğrenci ve öğretim üyesi tarafından imzalanan protesto bildirisini okudu, bildiri de iki genel sekreterin tutuklanmaları ve haklarında yüzlerce yıl hapis cezası istenmesi protesto ediliyor ve Türkiye halkının demokratik haklar ve özgürlükler için yürüttüğü mücadeleyle dile getiriliyor.

MALİ ÖZVERİ KAMPANYASI (29) devam

Herten'den Burhan............100	Kaplan............50	Nedim Çalışkan............100
Herten'den Fikri............100	Düsseldorf'tan............42	Ayşe Taş............100
A.Karadeniz............250	Düsseldorf'tan gençlik............230	Sevim............60
G.G............10	Gençler Köln............400	Elmahomlu Dostlar............70
Engin B............5	İlo Sevimli............50	Çetin Karagöz............150
A.G............5	Mansur............50	Simone............100
Skoda............20	Göçmen............100	İleri Parti Örgütü............100
		Toplam............4200 DM

ÖTV Genel Kurulu

Federal Alman Kamu Çalışmaları Sendikası (ÖTV)'nın 19-25 Haziran tarihlerinde Hamburg'da toplanan Genel Kurulu, Türkiye'de baskı altındaki demokrartik sendikalar ve politik tutuklularla dayanışma içinde olduğu u açıklayarak, Kutlu ve Sargın aleyhindeki davanın derhal durdurulması kendilerinin serbest bırakılması için ÖTV'nun ulusal ve uluslararas olanaklarını seferber etmekle Merkez Yönetim Kurulu'nu görevli kıldı

PROGRAM TARTIŞMASININ SONUÇLANDIRILMASI

TBKP Program Komisyonu, TBKP Program Tasarısı üzerine yapılan tartışmaları değerlendirmiş ve bu temelde programa son biçimini vermiştir.
TİP ve TKP Merkez Komiteleri TBKP Program Komisyonunun konuyla ilgili raporunu inceleyip onaylamış ve Yeni Yol'da yayınlanmasını kararlaştırmıştır.
28 Haziran 1988 TİP ve TKP Merkez Komiteleri

TBKP Program Tasarısı'nın TİP ve TKP örgütlerinde tartışılması ve bu tartışma sırasında ortaya konan görüşlerin önemli bir bölümünün yayınlanmasıyla Program Tasarısı'nın tartışılmasını tamamlamış bulunuyoruz.

TBKP Program Tasarısı, geçtiğimiz yıl TİP ve TKP'nin oluşturduğu ortak bir komisyon tarafından hazırlanmıştı. Aynı komisyon tartışma sırasında ortaya konan görüşleri değerlendirmiş ve tasarıya son biçimini vermiştir.

Tartışmayı bir bütün olarak nasıl değerlendiriyoruz? Açıktır ki, Türkiye komünist hareketinin tarihinde bugüne kadar geçilmemiş bir yoldan ilerlemekteyiz. Tartışma şimdiye kadar komünist harekette bu boyutlarda tartışılmamış sorunları kapsıyordu. Bu kapsamdaki tartışma açık, samimi ve aynı zamanda mücadeleci bir tarzda yürütülmüştür. Karşısındakini yerle bir etmeyi değil ve hatta ona şu ya da bu yöntemle kendi düşüncesini kabul ettirmeyi de değil, fakat gerçeği farklı konumlardan hareketle ararken karşı görüştekiyle birlikte olmayı, birlikte bundan böyle de tartışırken aynı temel amaç için ortak mücadele etmeyi herkesin benimsediği ve içine sindirdiği bir tartışma yaşadık. Tek sözle TBKP kuruluş süreci, komünist partisinde yeni bir tartışma kültürünün filiz vermesine tanık olmuştur. Bu filizin boy vermesi aynı zamanda tüm komünist güçlerin birliğinin çıkarınadır. Hiç bir kısa görüşlü kaygı, kadrolara güvensizlikten doğan hiçbir telaşlı davranış, ya da sorunları, tartışma konularını örtbas etme alışkanlığı bu filizin serpilip güçlenmesini önlememelidir.

Program Tasarısı Komisyonu nasıl çalıştı? Hem yeni teorik yaklaşımları oluşturmak, hem de bu temelde program tasarısını hazırlamak ödevini nasıl yerine getirdi; Ve tasarı üzerinde nasıl oybirliğine vardı?

Bu sorulara verilecek yanıtların önemi vardır. Çünkü devrimci sol hareketimizin tarihinde bu çapta bir birlik gerçekleştirilmemiştir. Deneyimimizin bu çerçevede işlevsel bir değeri vardır.

Program Tasarısının her iki partinin bugüne kadarki programlarından farklı bir nitelikte, fakat aynı zamanda her iki partiye özgü bir belge olması nasıl bir yöntemle gerçekleşti? Komisyona katılan her iki partiden yoldaşlar, eski programlarını yok saydılar ve kendi parti yönetimlerinden çalışmaları üzerine hiçbir bağlayıcı karar almadılar. Hatta komisyonda görüş birliği oluşana kadar kendi parti yönetimlerine danışma yoluna hemen hemen hiç gitmediler. Komisyonun böylece, tek bir partinin komisyonu gibi çalışmasını, başta TİP Genel Başkanı Behice Boran ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu olmak üzere her iki parti yönetiminin komisyona katılan yoldaşlara gösterdikleri büyük güvene borçluyuz.

Çalışmaların sonunda her iki partiden komisyona katılan yoldaşlar yeni bir programatik temelde birleşince bu kez de deyim uygunsa tek bir vücut halinde TBKP adına TİP ve TKP içinde yeni yaklaşımların onay bulması için çaba gösterdiler.

Program tasarısı tümüyle yeni bir yaklaşımın ürünüdür. Bununla birlikte tasarı aynı zamanda her iki partinin geçmiş politik ve ideolojik çalışmalarının yarattığı birikimin eleştirel değerlendirilmesi temelinde hazırlanmıştır. TİP'in 1979 tarihinde yayınladığı Demokrasi İçin Plan, Demokrasi Bildirgesi; TKP'nin 80 öncesi MK Plenumları'nda geliştirilen ivedi programatik talepler, Nisan 1983 Eylem Programı ve 1986 Ulusal Konferans Tezleri bugüne ışık tutan pek çok değerli görüşleri içermektedir. Fakat Program Tasarısı, bu belgeleri nitel bakımdan aşmış, teorik olarak yeni bir anlayış temelinde geçmişte formüle edilen politik strateji anlayışını kökten değişikliğe tabi tutmuştur.

Bu nedenle tasarıyı tartışan yoldaşların zaman zaman, TİP ya da TKP belgeleriyle yeni tasarıyı karşılaştırma sonucu sordukları değişik soruları, bu karşılaştırmaların bir anlam taşımadığını söyleyerek yanıtlamak gerekiyor. TKP ve TİP'in progmatik belgeleri artık tarihe mal olmuştur ve bu belgelerin TBKP Programından ayrılan, ya da bu programa yansıyan yanlarını araştırmak bundan sonra tarihçilerin görev alanına girmektedir.

Komisyon, TBKP'nin yüzünün ileriye dönük olması ve programatik yeni yaklaşımlarını Türkiye Marksist sol güçleriyle yapıcı bir tartışma içinde daha da geliştirmesi gerektiği görüşündedir.

Program Tasarısı'ndaki Değişiklikler

Komisyon bu görüş temelinde tartışmada ileri sürülen görüşleri ele almış ve tasarıda değişikliklere gidilmesi üzerine sonuçlar çıkarmıştır.

İçerik Üzerine

İçerik üzerine tartışmalar esas olarak stratejik çizgi sorunu, devrimin yolu sorunu, rejimin analizi sorunu ve sosyalizm anlayışı ile partinin niteliği üzerine yoğunlaşmıştır. Temel tartışma konusu stratejik çizgi sorunu olmuştur. Komisyon, bu konularda ortaya konan görüşleri inceleyen ve yanıtlayan ayrı bir yazının yayınlanmasının yararlı olacağı görüşündedir.

Komisyonun içerikle ilgili yaptığı değişikliklerin genel mantığı, programatik yeni yaklaşımları daha belirginleştirmek, onları yanlış anlamaları ya da çarpıtmaları önleyecek şekilde netleştirmek olmuştur. Bu değişikliklerin belli başlılarını kısaca şöyle özetleyebiliriz:

80'li yılların ulusal ve uluslararası alanda taşıdığı yeni özellikler ve bunların programatik düzeyde saptanması gereken sonuçları daha kesin ifade edilmeye; buna bağlı olarak barış ve demokrasi sorununun günümüzde kazandığı yeni boyut ve önem daha vurgulu ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bu çerçevede örneklemek için birkaç konuya değinebiliriz. Tasarıda barış sorunu ile ilgili olarak SSCB ve ABD arası ilişkilerin yanısıra Türkiye gibi ülkelerin oynayabileceği role analiz bölümünde işaret edilmiş, böylece daha sonra bu konuyla ilgili getirilen politikanın gerekçesi güçlendirilmiştir. Dünya çapında ve her iki sistem açısından bilimsel-teknik devrimin taşıdığı öneme, niteliğe ve getirdiği sonuçlara daha çok dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Kapitalizm ile sosyalizm arasında hayali bir siyah-beyaz kontrastı çizmemek için, sosyalizmin iç çelişkileri ve sorunlarına daha çok yer verilirken kapitalizmin istikrarsızlığının aşırı vurgulanması kaldırılmıştır. Dünyada ve Türkiye'de yeni tutuculuğun artan rolüne işaret edilmiştir. Türkiye'nin yer aldığı bölgede sorunların artan karmaşıklığı ve anti-emperyalist güçlerin mücadele konumlarının bugün daha zayıflamış olduğu daha açık ifade edilmiştir. Ülkemizde demokrasinin cılız kalmasına neden olan üstyapı etkenleri, toplumsal psikolojide egemen güçlerin yararlandığı etkenler belirtilmiştir. ANAP içindeki ve silahlı kuvvetlerdeki çelişkilere, ANAP ile militarist güçlerin aralarındaki farklılıklara işaret edilmiştir.

Barış ve Demokratik Yenilenme Programı bölümünde, herşeyden önce dünyada ve Türkiye'de toplumun daha duyarlık kazandığı genel insanlık sorunlarına hem konu olarak, hem de yaklaşım olarak daha ağırlıklı yer verilmiştir. "Demokratik Yenilenme"nin içeriği toplumun tüm alanlarının çok yönlü demokratikleştirilmesi olarak somutlanmaya çalışılmıştır. Bu bölümdeki talepler listesi anlayışı yerine özlü politikalar formüle etmeye yönelinmiştir.

Örneklemek için yine bazı konuları sayabiliriz. Bu bölüme köyün demokratik gelişmesiyle, göçmen işçi haklarıyla, kadın özgürlüğüyle ve yaşam çevresinin korunmasıyla ilgili alt bölümler eklenmiştir. Demokratik bir sorun olarak Kürt ulusal sorununun çözümüne Kürt halkının eşit haklılık temelinde katılmasının gereği daha net vurgulanmıştır. Ekonomik politikada, ulusal çıkarlara yönelik bir ekonomik gelişme, modern üretken güçler yaratma ve emekçilerin yararına istikrarlı bir kalkınma amaçlarına bağlı olarak ağırlık noktaları oluşturulmuştur. Bu çerçevede, dış

ekonomik ilişkiler, kamu sektörü ve yatırımlar, toprak ve tarım reformu, kaynaklar öne çıkarılmıştır. Emekçilere yönelik sosyal politikada ise işsizlik sorununun hafifletilmesi, ücret artışı ve sosyal güvenlikle ilgili politikalar ağırlık noktaları haline getirilmiştir.

Barış ve Demokratik Yenilenme için diyalog ve işbirliği kapsamında sol güçlerin oynayacağı rol daha çok vurgulanmış; yeni sol politik kültürün, sol içi ilişkilerin geliştirilmesinin önemi daha açık ifade edilmiştir.

Sosyalizm bölümünün başında TBKP'nin amacı olarak sosyalist iktidar ve uygulamaları daha belirginleştirilmiştir.

Çağdaş komünist partisinin kimliği daha netleştirilmeye çalışılmıştır. Partinin demokratik niteliğe sahip olmasının önemi daha vurgulu ifade edilmiştir.

Bu değişikliklerin yanısıra tartışma sırasında yapılan bir dizi öneri de tasarı metnine işlenmiştir.

Biçim üzerine

Tartışmada Program Tasarısı'nın uzun olduğu ve ayrıntılara aşırı yer verildiği konusunda çok sayıda görüş gelmiştir. Bu görüşler başlıca şu gerekçelere dayanmaktadır: Marksist klasiklerde program konusundaki görüşler, uzunluğun ve ayrıntıların temel düşüncelerin belirginleştirilmesine engel olması ve alternatif program niteliğindeki Barış ve Demokratik Yenilenme bölümünün parti programında gereksizliği.

Komisyon parti programının mümkün olduğunca kısa, gereksiz her türlü ayrıntıdan arınmış bir belge olması gerektiğine katılmaktadır. Uzunluğun ve ayrıntıların programın temel doğrultusunu, amaçlarını anlamayı zorlaştırdığı gerçeğinden hareket ederek tasarıyı kısaltma yoluna gitmiştir. Barış ve Demokratik Yenilenme bölümünün alternatif program niteliği taşıdığı için ayrı bir parti belgesi olmasını öneren komisyon, öte yandan bu bölümün programdan tümüyle çıkarılması görüşüne katılmamaktadır. Çünkü bu görüş, programın yalnız temel amacı değil, bugünkü amacı da açık ve net bir şekilde işlemesi gerektiği ilkesiyle çelişmektedir. O nedenle bu bölüm Barış ve Demokratik Yenilenme amacına yönelik, birbirini tamamlayan bir dizi konudaki politkaları özetleyen bir biçimde kısaltılmıştır.

Diğer bölümlerdeki kısaltmaların başlıcalarına şöyle değinebiliriz. Program Tasarısı'ndaki analiz bölümleri, analizden sonuç çıkaran bölümlere oranla daha büyük ölçüde kısaltılmıştır. Dünya analizi bölümü de Türkiye analizi bölümüne oranla daha büyük ölçüde kısaltılmıştır. Dünya analizi ile ilgili bölümün kendi içinde bölgemize ilişkin analize daha fazla yer verilmiştir. Türkiye analizi ile ilgili bölümde ise üst yapı kurumlarının incelenmesine ayrılan yer artırılmıştır.

Politik stratejiyle ilgili program tasarısının değişik bölümlerindeki metinler biraraya getirilip kısaltılmıştır. Barış ve Demokratik Yenilenme'nin güçleri arasında sosyal sınıf ve katmanlar çıkarılmış, yerine demokratik yığınsal hareketler konmuştur. Sınıf ve katmanların durumu, sosyal yapının analizinde yer almaktadır. "Temel amaç: Sosyalizm" bölümünde geçiş yolu ile ilgili alt bölüm önemli ölçüde kısaltılmıştır. Komisyon, tartışmada ileri sürülen, bu konuyla ile ilgili öngörüde bulunma olanağımızın diğer konulara göre asgari olduğu yolundaki görüşe katılmaktadır. Sosyalist Türkiye alt bölümünde de daha küçük bir ölçüde olmak üzere kısaltma yapılmıştır. Komünist partisi bölümünde az bir oranda kısaltmalar ve eklemeler yapılmıştır.

Program tasarısının tümünden ayrıca, teorik bir içerik taşıyan ve daha çok programın gerekçesi olabilecek nitelikteki cümleler çıkarılmıştır. Örnek olarak, dünya ve Türkiye çapında çelişkilerin analizini, barış ve toplumsal ilerleme arasındaki ilişkinin belirlenmesini gösterebiliriz.

Komisyon ayrıca Program Tasarısı'nın yapısında da bir dizi değişikliklere gitmiştir. Bunların başlıcalarına kısaca değinelim.

Giriş bölümünde parti tarihi ile ilgili kısım "Komünist Partisi" bölümüne aktarılmıştır.

"Türkiye'nin dünyadaki yeri" alt bölümü, bir önceki bölüme, "Günümüz dünyası" bölümüne eklenmiştir. Bu bölümdeki arabaşlıklarda değişiklikler yapılmıştır.

"Türkiye'nin düzeni ve durumu" başlıklı bölüme sosyal yapıyla ve Kürt ulusal sorunuyla ilgili iki alt bölüm eklenmiş, bölüm yeni arabaşlıklarla yeniden düzenlenmiştir.

Program tasarısında bundan sonra yer alan ve politik stratejiyle ilgili bölüm geriye kaydırılmıştır.

Barıs ve Demokratik Yenilenme ile ilgili bölüm yukarıda değinildiği gibi, özetlenerek yeniden düzenlenmiştir.

Bundan sonra gelen bölümde "Stratejik çizgimiz" başlığı altında bu konuyla ilgili görüşler yeniden düzenlenerek özetlenmiştir.

"Temel amaç: Sosyalizm" bölümünde alt bölümler yer değiştirmiştir.

Dil üzerine

Tartışmada yapılan eleştirilerin önemli bir bölümünde tasarının dili ele alınmakta, cümlelerin uzunluğu, üslubun kesin olmayışı, zor anlaşılır olması eleştirilmektedir. Komisyon, yabancı terimlerin mümkün olduğunca ayıklanması, programın kolay anlaşılır bir dille yazılması görüşüne katılmaktadır. Ancak komisyon, tasarının barış ve demokratik yenilenme bölümündeki taleplerle ilgili kullanılan fiil kiplerinin, söz konusu talepleri "başkalarından beklediğimiz" izlenimini uyandıracağı için değiştirmemiz ve TBKP tarafından yerine getirilecek ödevler şeklinde ifade etmemiz yolundaki görüşü benimsememektedir. Komisyon, kullanılan üsluptan sözkonusu taleplerin "başkalarından beklendiği" sonucunun çıkmayacağı, buna karşılık bu taleplerin TBKP de içinde barış ve demokrasi güçlerinin mücadelesi ile egemen burjuvaziye kabul ettirmek yoluyla gerçekleşeceğinin daha iyi anlaşılacağı görüşündedir.

Komisyon içerik, biçim ve dille ilgili yukarda değinilen değişiklikleri gerçekleştirmekle, tartışmanın ışığında TBKP'nin programatik yeni yaklaşımlarını daha net ve daha kolay anlaşılır bir biçimde ifade etme ödevini yerine getirebildiği kanısındadır.

TKP-TİP ve YKP Ortak Açıklaması

Baştarafı 3. sayfada

ve Türkiye'de demokrasinin ve insan haklarının eksiksiz uygulanması için TKP ve TİP tarafından yükseltilen mücadeleyi desteklediğini açıkladılar. YKP, TBKP'yi legal olarak kurmak isteyen ve Ankara'da yargılanan TİP Genel Sekreteri N.Sargın ve TKP Genel Sekreteri H.Kutlu ile dayanışmasını bir kez daha vurgular.

Türkiye komünistleri, YKP'ne ve diğer demokratik güçlere, Yunanistan emekçilerine, aydın ve demokratlarına Türkiye'de komünist harekete legal çalışma hakkını kazanmak, insan hakları ve demokrasi alanında gelişme sağlamak için gösterdikleri dayanışma nedeniyle yürekten teşekkür ediyorlar. TİP ve TKP, Kutlu ve Sargın yoldaşlara karşı açılan davanın başlamasıyla birlikte Türkiye demokrasi güçlerinin şimdi dayanışmaya her zamankinden fazla gereksinim duyduklarını belirttiler.

TİP ve TKP, YKP'nin sol ve ilerici güçlerin sosyo politik koalisyonunu oluşturmak için, ülkede yeni tip bir ekonomik ve politik gelişme ve sosyalizmin yönünde değişimi için verdiği mücadeleyi destekler.

TİP -TKP ve YKP Moskova'da SBKP Genel Sekreteri M.Gorbaçov ile ABD Başkanı R.Reagan arasında yapılan Sovyet-Amerikan doruk toplantısının sonuçlarını selamlıyorlar. Orta ve kısa menzilli nükleer roketlerin dünya çapında imhasına ilişkin anlaşmanın yürürlüğe girmesi, nükleer silahsızlanma yönünde yeni adımların atılması için sağlam bir temel oluşturuyor. TİP-TKP ve YKP stratejik nükleer silahlarda yüzde 50 indirime gidilmesi için Sovyetler Birliği ile ABD arasında bir anlaşmaya varılmasını acil bir talep olarak görüyorlar. Dünyada hayatın ve çevrenin korunması için silah deneylerinin sınırlandırılması ve kimyasal silahların yasaklanması gerekiyor. İki ülkenin komünistleri, Atlantikten Urallar'a kadar konvansiyonel silahlarda silah ve güç indirimlerine gidilmesi önerilerini destekliyor.

Türkiye ve Yunanistan komünistleri, Haziran ayında Alman Demokratik Cumhuriyeti başkenti Berlin'de yapılacak olan Nükleer Silahsız Bölgeler Üzerine Uluslararası Toplantı'yı destekliyorlar. Balkanlarda ve Doğu Akdeniz'de nükleer silahsız bölgelerin oluşturulması için mücadele eden TİP TKP ve YKP, Berlin Toplantısı'nın tüm ülkelerden çeşitli güçler arasında barış, silahsızlanma kollektif güvenlik için yapıcı bir diyalog kurulmasına önemli katkı olacağını belirtiyorlar.

Filistin halkıyla dayanışmalarını dile getiren TİP-TKP ve YKP İsrail yönetiminin işgal altındaki Arap topraklarındaki ve öteki egemen Arap ülkelerindeki terör uygulamalarını kınıyorlar, bu kanlı uygulamaların Filistin halkının kendi kaderini belirleme ve kendi devletini kurma hakkını yokedemediğini vurguluyorlar. Filistin halkının tek yasal temsilcisi olan FKÖ'nün de eşit haklı katılımıyla, Ortadoğu sorununun çözümü için BM çerçevesinde bir uluslararası konferansın toplanması talebini destekliyorlar.

TİP-TKP ve YKP bölgede komünistlerin ve tüm antiemperyalist, savaş karşıtı ve demokratik güçlerin barış, demokratik ve sosyal ilerleme için işbirliğinin geliştirilmesinden yana olduklarını açıklarlar.

TİP-TKP ve YKP, iki ülke komünistleri arasındaki Marks, Engels ve Lenin'in fikirleri temelinde varolan enternasyonalist ilişkileri daha da geliştirme istemlerini ifade ederler.

SBKP Ulusal Konferans tartışmaları

GEÇMİŞ DÖNEMİN SOVYET DIŞ POLİTİKASINA ELEŞTİREL BAKIŞ

SBKP 19. Ulusal Konferansı öncesinde Sovyet toplumunda oluşan yoğun tartışma ortamı, dış politika sorunlarının da eleştirel bir gözle ele alınmasını gündeme getirdi. SBKP MK tarafından yayınlanan Ulusal Konferans tezlerinden onuncusu bu alandaki başarıları ve sorunları ortaya koydu. Daha sonra Sovyet basınında çıkan çeşitli yazılar, onuncu tezin içeriğini genişletti ve yeni tartışma konuları açtı. Bu yazı hazırlandığında Ulusal Konferans çalışmalarını tamamlamamıştı. Ancak konferans öncesinde yayınlanan SBKP MK tezlerini ve Sovyet basınında çıkan bazı yazıları temel alarak yaptığımız bu derlemenin, Sovyet dış politikasının nasıl değerlendirildiği üzerine bir fikir verebileceğini düşünüyoruz.

16 Haziran 1988 tarihli Pravda gazetesinde, Vadim Zagladin, Ulusal Konferans tezlerinde dış politika sorunlarına verilen önemin nedenini şöyle açıklıyor: "Bu, herşeyden önce, perestroykanın büyük bir uluslararası önem kazanmasındandır; uluslararası atmosferi güçlü biçimde etkilemesindendir. Şimdi herkes bunu kabul etmektedir. Öte yandan, tezlerde de belirtildiği gibi, perestroyka, 'insancıl özünü olduğu gibi yansıtacak bir dış politikaya gereksinim duyuyordu'. Ülkenin dış politik faaliyetinin yenilenmesi, yaşamımızı değiştiren dönüşümlerin önemli bir parçası haline gelmiştir."

V.Zagladin, eleştirel, bir gözle ele alınan Sovyet dış politikasının geçmişini tümüyle reddetmek gibi bir tavrın söz konusu olmadığını belirtiyor. Bununla birlikte geçmiş yıllarda başlatılan pekçok girişimin sonuç alıcı olmadığını kaydederek, M.Gorbaçov'un "Perestroyka ve yeni düşünce" adlı kitabında, "Sovyet dış politikası yerinde sayıyordu; silahlanma yarışı yeni boyutlar kazanıyordu; savaş tehlikesi artıyordu" şeklindeki ifadesini hatırlatıyor.

V.Zagladin, bu durumun nedenlerini irdelerken şunları yazıyor: "Bizi çevreleyen gerçekliğe, alışılmış formüllerin prizmasından bakıyorduk. Bazen yeni olguları yok saydık, görmemeye çalıştık. Çeşitliliğin, halkların deneyimleriyle karşılıklı olarak zenginleşmeleri için geniş bir ufuk açtığına dikkat etmedik; onu bir karmaşa kaynağı olarak gördük. Tüm insanlığın çıkarlarıyla evrensel sorunların gitgide yakıcılaşması arasındaki aykırılık gibi, uygarlığın varoluşunun temelleriyle ilgili böylesine önemli bir yeni çelişkiyi, ancak bütün dünya ondan sözeder olduğunda farkedebildik."

Nükleer tehlikeye ilk kez dikkat çekenin Sovyetler Birliği olduğunu vurgulayan V.Zagladin, bununla birlikte şunu da ekliyor: "Bir taraftan nükleer felaketin ölümcül tehlikesinden sözediyorduk Diğer taraftan ise uzun süre, oldukça uzun süre, nükleer savaşta zafer kazanılabileceğinin mümkün olduğundan hareket ettik."

Burada SBKP MK tezlerinden bir bölüm sunmak yararlı olacaktır kanısındayız. Şöyle deniyor: "Geçmişte askersel-stratejik denge kurmaya çalışırken, devletin güvenliğini politik araçlarla sağlama olanaklarını her zaman kullanamadık; sonuçta kendimizi silahlanma yarışına kaptırdık Bu ise ülkenin hem sosyo-ekonomik gelişmesinde, hem de uluslararası konumda etkisini gösterdi."

Tekrar V.Zagladin'in yazısına dönelim. V.Zagladin, Sovyet dış politikasının geçmişinde, eleştirilmesi gereken başka sorunların da bulunduğunu kaydederken, emperyalizmin provokatif eylemlerine her zaman gerektiği gibi yanıtlar verilmediğini, Avrupa'nın uluslararası rolünü yeterince değerlendiremediklerini, öteki kıtalardan ülkelere, örneğin, Asya ve Latin Amerika ülkelerine olması gerektiği düzeyde ilgi göstermediklerini belirtiyor.

SBKP MK'nın Ulusal Konferans tezlerinde şöyle bir özeleştiri var: "Geçmişin eleştirel analizi şunu gösterdi ki, dogmatizm ve sübjektivist yaklaşım dış politikamıza da damgasını vurmuştur. Dış politikamız dünyadaki köklü dönüşümlerin gerisinde kalmıştır, gerginliğin azaltılması ve halklar arasında daha güçlü bir anlayış ortamının yaratılması için yeni olanaklar tümüyle kullanılmamıştır."

İzvestiya gazetesinin dış politika yorumcusu Aleksandr Bovin şöyle yazıyor. (İzvestiya, 16 Haziran 1988): "SS-20 füzelerinin yerleştirilmesi ve Afganistan'a askersel birlik sokulması, kanımca, dış politikada askersel güce dayanan yöntemlerin kullanılmasına yönelik sübjektivist nitelikli kararların tipik örnekleridir. Her iki durumda da kendi olanaklarımızı abarttık ve 'çevrenin direnişi' diyebileceğimiz şeyi küçümsedik. Her iki durumda da kendi kalemize gol attık. Bu, uluslararası arenadaki otoritemizi sarstı. Her iki durumda da moralman ve maddi açıdan büyük kayıp verdik. Afganistan'da bunu en pahalı biçimde ödedik: Kanla...."

Biz burada küçük bir parantez açarak, Afganistan'a askersel birlik gönderilmesiyle ilgili daha başka yazıların da Sovyet basınının sayfalarında ortaya çıktığını, Ulusal konferans tartışmaları kapmsamında bazı yazılarda bu tür kararların ülke çapında referandum yapılarak alınması gerektiği yolunda öneri getirildiğini belirtelim.

Yine A.Bovin bir başka yayın organında, Moskova Haberleri gazetesinde (12 Haziran 1988), dış politika tarihinin dikkatle incelenmesi gerektiğini söylüyor. A.Bovin, 1939-1941 yıllarının tüm dış politika kararlarının, bu arada Sovyet-Alman anlaşmalarının açıklanması istemini ileri sürüyor. 1948'de Yugoslavya ile, 60'lı yılların başında ise Çin ve Arnavutluk'la ilişkilerin bozulmasının nedenlerinin, Macaristan ve Polonya olaylarının bugün daha farklı değerlendirilebileceğini belirtiyor.

SBKP MK Ulusal Konferans tezlerinde ve Sovyet basınında dış politika alanında yazılanlar yalnızca olumsuzlukları sergilemekle kalmıyor. Aynı zamanda başarıları, üç yıllık yenilenme döneminin önemli sonuçlarını değerlendiriyor.

Üzerinde genel olarak birleşildiğini belirtebileceğimiz en temel kazanım olarak, yeni politik düşünce tarzının ortaya konulması gösteriliyor. Ulusal Konferans tezlerinde, üç yıl içinde yeni politik düşünce temelinde ortaya konulan fikirler şöyle sıralanıyor: "2000 yılına kadar nükleer silahların aşamalı olarak yokedilmesi programı, kapsamlı güvenlik sistemi, seçim özgürlüğü, çıkar dengesi, Avrupa evi', Asya-Pasifik bölgesinde ilişkilerin yenilenmesi, savunmaya yönelik yeterlilik ve saldırmazlık doktrini, uluslararası ekonomik güvenlik, silahlanma düzeyinin düşürülmesi yoluyla ulusal ve bölgesel güvenliğin pekiştirilmesi, başkalarının topraklarındaki yabancı askersel birliklerin ve üslerin karşılıklı olarak kaldırılmasına hazır olmak, güven önlemleri, bilimin otoritesinin uluslararası politikaya dolaysız olarak katılması fikri."

Sovyet basınında çıkan yazılarda, yeni politik düşünce konseptinin ve onun çeşitli alanlarda uygulanması yolunda ortaya konan fikirlerin gelişmekte olduğu vurgulanıyor.

Dış politik faaliyetlerin stilinin köklü biçimde değiştiği kaydedilen Ulusal Konferans tezlerinde şöyle deniyor: "Stilimizin ayırdedici özelliği diyalog oldu. Sovyet yönetiminin dış dünyayla, -devlet başkanlarından sıradan yurttaşlara kadar- şimdiye dek görülmemiş yoğunluktaki ilişkileri, özünde Sovyetler Birliği'nin 'yeniden keşfedilmesi' anlamına geldi. Bizim açımızdan ise bu, karşılıklı bağ, dünyayı daha iyi bilme, anlama ve buna göre politika yapma, çağdaş ve uygar uluslararası ilişkilerin kurulmasına yardımcı olma olanağı demekti."

Tezlerde şöyle bir saptamaya yer veriliyor: "Perestroyka yılları boyunca-kimisi komşu, kimisi çok uzakta bulunan-çok sayıda ülkeyle ilişkiler iyileştirildi veya ilk kez kuruldu. Ve hiç kimseyle ilişkiler bozulmadı."

Sovyet-Amerikan ilişkilerindeki düzelmenin taşıdığı öneme dikkat çekilen tezlerde, sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerin yeni bir tarzda düzenlediği vurgulanıyor. Devamla şöyle deniyor: "Komünist, sosyal-demokrat ve öteki politik partiler, Bağlantısızlar hareketi, bilimin ve kültürün otoritesini simgeleyen aydın çevreler gibi, dünya sürecini oluşturan etkin güçlerle ilişkiler yeni bir biçimde ortaya kondu."

Tezlerde, "devletin güvenliğinin sağlanması, askersel potansiyellerin ilişkisi alanından, giderek, uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesinde politika, hukuk ve genelinsani ahlak alanına kayacaktır" şeklinde bir belirleme yapılıyor.

Devamı 7. sayfada

SBKP 19. Ulusal...

Baştarafı 1. sayfada

lar söz konusu, yeninin eskiye karşı mücadelesi toplumsal yaşamın her alanında parti içinde devam ediyor. Bu olumsuzluklar aşılmadan yenilenmenin zolru gör3evlerini yerine getirmke de güç. Tezler olumsuzlukların aşılmasında şu saptamayı yapıyor: "Sorun, politik-ideolojik çalışmaların teorik düzeyini yükseltmek ve sosyalizmin yaşamsal anlam taşıyan sorunları üzerindeki yaratıcı tartışmaları derinleştirmektir."

Tezler, SBKP MK'nin bu çok yönlü tartışmaları tüm gücüyle desteledığini belirtiyor: "Partimiz, açıklık ve bunu yaygınlaştırma politikasını, geçmişin ve günümüzün sorunları üzerindeki tartışmaları kararlılıkla sürdürecektir. Çünkü, ancak böyle bir politika Sovyet toplumunun sorumluluk duygularında sağlıklı bir arındırma yapabilmesine ve onun insancıl yapısına yabancı olan görüşlerden kurtarılmasına hizmet eder."

Yenilenmenin esası, "Daha fazla sosyalizm, daha fazla demokrasi" belgisinde ifadesini buluyor. demorkatikleşme yoluyla sosyalizmin güçlerndirillmesi, sosyalizmin teori ve pratiğinin geliştirilmesi, temel olarak merkezine insanı alıyor. Tezlerde ve Konferans'ta ele alınan tüm konularda, ekonomi, bilim-teknik, politik sistemin reforme edilmesi, sosyalist demokrasi, partinin rolü, kısacası her konuda görüşlerin, önerlerin ve tartışmaların ele aldığı temel faktör "Sovyet insanı".

Bu, Gorbaçov'un konferansın açılışında yaptığı konuşmanın her paragrafında, tezlerin her bölümünde görülmektedir. Örneğin geçen sayımızda değindiğimiz politik sistemin reformunda kalkış noktası, Gorbaçov'un belirtiği gibi, insanın iktidara yabancılaşmasına son vermektir. Politik sistemde yapılması gereken reform kapsamındaki görevler de, Gorbaçov tarafında şöyle sıralandı:- Yığınların sözde değil, pratikte ülke yönetimine katılmasnı sağlamak-Özyönetim için koşulları olgunlaştırmak yığınların, devlet, parti ve toplumsal örgütlerin girişimciliğinin önündekiengelleri kaldırmak-farklı snıfların ve grupların sahip dolukları çıkarları ortaya koymak,, uyumlaştırmak, iç ve dış politikada gözönüne almak-Ulusların eşit haklı gelişimine ve uluslar arasındaki enternasyonalist dostluğu güvence altına almak-Yasalarla yurttaşların haklarını koruma, formalizme, bürokratizme karşı mücadele etmek-Parti ve devlet organlarının işlevini kesin biçimde birbirinden ayırmak-Politik sistemin değişen iç ve dış koşullarına göre kendini değiştirebilecek dinamik bir yapıya kavuşturmak." '

Yani, Sovyet halkında ülkenin kaderi için sorumluluk duygusunu canlandırmak ve yerleştirmek;: insiyatifini ve aktivitesini sonuna kadar geliştirebileceği maddi ve manevi ortamı yaratmak. İnsanı harekete geçirerek sosyalizmi güçlendirme, sosyalizmi, sosyalist demokrasiyi güçlendirerek insanın yaratıcılığını ve aktivitesini artırmak. İnsan faktörü alanının çıkarları, 3 yıllık deneyimin ortaya konulduğu tartışmalar temelinde ele alınarak, 19 Ulusal Konferans "Yenilenmeyi geri döndürülemez kılmak" için kararlar alacak.

Hedef demokratik ve insancıl bir sosyalizm yaratmak. Yine, Gorbaçov konuşmasının bu bölümünde insan haklarının sosyalizm açısından belirleyici önem taşıyan bir konu olduğunu vurguladı. İnsan haklarının geliştirilmesinde sosyal, politik ve kişisel hakların durumuna değinerek, perestroyka süreci ile politik hakların önem kazandığını, kamuoyunun politik olarak aktifleştiğini ve bu aktifliğin sosyalizmin güçlendirilmesinin koşullarını yarattığına dikkati çekti.

Yani, amaç Gorbaçov'un konuşmasının sonunda söylediği gibi "daha fazla demokrasi daha fazla sosyalizm, emekçilerin daha iyi yaşamasıdır."

Berlin Uluslararası Forumu

"Dünyamızı Akıl mı, Bombalar mı Yönetecek?"

Silahsızlanma, barış sorunlarına ilişkin en büyük uluslararası forum 20-22 Haziran tarihleri arasında Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de yapıldı.

"Nükleer silahardan arındırılmış bölgeler" uluslararası buluşması çok değişik kurumları, parti ve tek tek kişileri biraraya getiren niteliği ile hem bir devletler arası forum, hem bir barış kongresi, ve hem de diyalog ve işbirliği polatformu oldu. Uluslararası buluşmayaya 84 ülke devlet ve hükümet başkanlarının özel temsilcileri, 28 ülkenin dışişleri bakanları, silahsızlanma uzmanları, din adamları, sendikalar, eski generaller, bilim adamları, barış örgütleri, liberallerden komünistlere kadar parti delegasyonları katıldı. Uluslararası organizasyonlardan 52 tanesi de katılımcılar arasındaydı.

Böylesi geniş bir katılım şüphesiz esasta son yıllarda yumuşama yolunda atılan ciddi adımlar, diyalog ve işbirliği çabalarının yoğunlaşması sayesinde gerçekleştir. Özellikle yaşadığımız şu yıllarda sistemler, ülkeler arasında" eski düşman imajına" dayalı anlayışlar yavaş yavaş terkediliyor. Silahsızlanmanın olabilirliği İNF anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle somut olarak tüm dünyaca kavranıyor. Dünyamızın tüm olarak karşı karşıya geldiği global sorunların hep birlikte, gerçekçi tutumlarla çözülebileceği gerçeği şimdi düne göre daha geniş çevrelerce görülüyor. ve bu onların karşılıklı diyalog ve ortak çalışmaya zorluyor. İşte böylesine somut gelişmeler Berlin'de farklı ama farklılığı kadar renkliliği ve genişliği ile hükümet temsilcisini yanında muhalifi ile liberalleri komünistlerle, generali sprocu ile biraraya getirdi. Öyleki Berlin Forumuna katılanlar arasında "nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler" fikrine karşı olanlar da vardı. Nitekim Federal Almanya Hür Demokrat Partisinin temsilcisi bu fikre karşı olduğunu, ama görüşlerini dile getirmek ve diyalogan yana olduğu için toplantıya katıldıklarını belirtti. Ancak Hür Demokart Parti temsilcisi Avrupa'nın nükleer silahlardan arındırılmasında ve askeri doktirinlerin savunmaya yönelik olarak değiştirilmesinden yana olduklarını da belirtti.

"Nükleer silahardan arındırılmış bölgeler" fikrine karşı olan parti temsilcisine geniş bir yanıtı, kendi ülkesinden yani Federal Almanya'dan Sosyal Demokat Parti silahsızları ve uluslararası ilişkiler uzmanı Egon Bahr verdi.

"Bir bölgeye tehdit sadece bu bölgeden gelemez deniyor. Bu doğru. Bu tüm deünya için geçerli. Nükleer füzeler düyanın hemen hemen tüm noktalarına yönetilebilir. Buna rağmen birçok bölge ve birçok ülke nükleer silahsız kalmak istiyor ve bunu neden istediklerini biliyorlar. Nükleer silahların bir koridorun gerisine çekilmesin gerçok bir güvenlik oluşturmaz deniyor. Aslında sözkonusu olan sadece geri çekme değildir, bunların aynı zamanda imhası ve sıkı bir kontrol sözkonusudur"

Silahsızlanma ve barış yanlısı güçler özellikle nükleer silahların en çok yığılmış olduğu Avrupa'dan "Ortak evimiz Avrupa'yı koruyalım" sesini bu kez de Berlin'den tüm dünyaya duyurdular. Erich Honecker'in açılış konuşmasında yönelttiği "Dünyamızı akıl mı, bombalar mı yönetecek" sorusuna "Akıl Yönetecek-Yönetmeli" yanıtını verdiler.

SBKP Ulusal Konferans tartışmaları

GEÇMİŞ DÖNEMİN SOVYET DIŞ POLİTİKASINA ELEŞTİREL BAKIŞ

Baştarafı 6. sayfada

Tezlerin son bölümünde şöyle deniyor: "Üç yıllık perestroykanın sonuçlarına göre, halkımızı ve tüm dünya halklarını herşeyden fazla kaygılandıran temel soruya-savaş tehlikesi geriletilebildi mi? sorusuna- şu yanıtı vermek mümkündür: Kesinlikle evet. Büyük devletler arasında savaş çıkmasına yönelik açık tehlike azalmıştır. Sovyetler Birliği'nin uluslararası konumu belirgin biçimde iyileşmiştir ve bu iyileşme daha fazla güçlenmekten dolayı değil, ülkemize duyulan güvenin artması temelinde gerçekleşmiştir. Dünyamızdaki durum daha istikrarlı ve öngörüde bulunabilir bir yapı kazanmıştır. Silahlanma yarışının ve onun tüm sonuçlarının dizginlenmesi -askersel harcamaların azaltılması da dahil- daha gerçekçi bir hedef durumuna gelmiştir."

Herausgeber: Infomedia Satz und Verlag GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1, **Isteme Adresi:** Infomedia Satz und Verlag GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1, **Ödeme:** Infomedia Satz und Verlag GmbH, Sparkasse Duisburg, BLZ: 350 500 00, Konto Nr. 219-006673, **Fiyatı: 1,-** DM **Yıllık Abone:** 48,- DM. **yeni yol: Yazışma adresi:** M.Guler. Postfach 130 210, 4150 Krefeld, Federal Almanya.

Kürtçe üzerindeki yasağa karşı mücadele

Roja Sor

Diyarbakır eski belediye başkanı Mehdi Zana ve Diyarbakır cezaevinde bulunan öteki politik tutuklular savunma haklarının ellerinden alınması ve ağır hapis cezalarına çarptırılmaları pahasına savunmalarını ana dilleri Kürtçe'yle yapmak için uzunca bir süredir çaba gösteriyorlar.

Son olarak bu ayın başında duruşmaya çıkarılan Mehdi Zana savunmasını Kürtçe olarak yapmak istediği için askerler tarafından ağzı kapatılarak zorla duruşma salununda dışarı çıkarıldı. Mahkeme, Mehdi Zana'nın Kürtçe savunma yapmak istemesinden dolayı hakkında suç duyurusunda bulunmayı ve Kürtçe savunma yapmaya devam etmek istediği için bundan sonraki duruşmaların gıyabında yapılmasını kararlaştırdı. Açıkçası, Diyarbakır eski belediye başkanı Mehdi Zana bundan böyle savunmasını yapmak için mahkemeye bile gidemeyecek ve hakkında verilecek karar, savunması bile alınmadan verilecek. Böylesi bir uygulamanın hiçbir demokratik hukuk sisteminde yerinin olmadığı açık.

Mehdi Zana daha önce de Mart ayı sonlarında çıkarıldığı bir duruşmada, "Kürtçe konuşmanın en doğal hakkı" olduğunu belirterek, "Ben kendi ana dilimi daha iyi konuşurum" diyerek bundan böyle savunmasını Kürtçe yapacağını açıklamıştı.

Nisan ayı sonlarında çıkarıldığı bir başka duruşmada da Mehdi Zana Kürtçe konuştuğu gerekçesiyle savunma yapması engellenmiş, zorla mahkeme salonundan çıkarılmış ve bütün bunlar yetmezmiş gibi de Kürtçe konuştuğu gerekçesiyle hakkında DGM'ne suç duyurusunda bulunulmuştu. Mahkeme başkanının, "Burada Türkçe konuşulur, atın bunu dışarı" demesinden sonra askerler tarafından zorla dışarı çıkartılırken Mehdi Zana, Kürtçe olarak "Bımre Zordesti" (Kahrolsun zorbalık), "Bımre Koleti" (Kahrolsunm kölelik) sloganlarını haykırabilmişti.

Elbette bu tür uygulamalara hedef olan sadece Mehdi Zana değil. Daha başka davalarda da, örneğin PKK Siirt-Batman davasında da bu türden uygulamalra tanık olundu.

Çeşitli duruşmalarda savunmalarını kendi ana dilleriyle, Kürtçe yapmak istedikerini için, yargıçların sorduğu sorulara sadece ve sadece Türkçe EVET anlamına gelen Kürtçe ERE dedikleri için "Kürtçülük propogandası yaptıkları" gerekçesiyle savunma hakları zorla ellerden alınan, duruşma salonlarından yaka paça dışarı çıkartılan, cezalandırılmak istenen insanların sayısı hiç de az değil.

Başbakan Özal, Bölge Valisi Kozakçıoğlu ve öteki kimi hükümet yetkilileri zaman zaman "İsteyen Kürtçe'de konuşur, kimsenin bir şey dediği yok" şeklinde açıklamalar yapıyorlar. Öyleyse bunlar niçin oluyor?

Kaldı ki, asıl sorun insanların evlerinde, sokakta, kendi aralarında ilişkilerde ana dilleri olan Kürtçe'yi konuşmaları sorunu değil. Bunu zaten hiç kimse engelleyemiyor, engelleyemez. Sorun milyonlarca insanın ana dillerini mahkeme salonlarında, meclis kürsüsünde, radyoda, televizyonda, basında, kısacası hayatın her alanında özgürce konuşabilmesidir. İnsanlar kendi aralarındaki ilişkilerde Kürtçe konuşabilirken, "ana dilim Kürtçe" diyen 30'u aşkın milletvekili neden ana dilleri Kürtçe'yle mecliste konuşamasın? (Bak 2000'e Doğru, 1 Mayıs 1988, yıl 2, sayı 19) Neden Mehdi Zana ve öteki politik tutuklular ana dillerinde savunma yapmak istedikleri için savunma hakları ellerinden alınsın, cezalandırılmak istensin? Televizyonda İngilizce haberler veren TRT neden Kürtçe haberler vermesin? Kim olursanız olun ana dilinizin yasaklanması karşısında sessiz kalabilir misiniz?

Kürt halkı kendi ülkesinde, yüzlerce yıllık anavatanında yaşıyor. Buna rağmen ana dilini özgürce konuşamıyor, bu en doğal hakkında yoksun bırakılıyor. Kaldı ki, Kürtlerin kendi toprakları dışında göçmen olarak yaşadıkları bütün ülkelerde (örneğin İsveç, Hollanda, Federal Almanya vb.) ana dilleri Kürtçe'yle her yer de özgürce konuşmaları bir yana, hemen her türlü yayın yapma hakları bulunuyor. Kürtlerin dili, kültürü, folkloru ve tarihi hakkında televizyonlarda, radyolarda, basında geniş bilgiler veriliyor. Kürt dilini, kültürünü, folklorunu ve tarihini araştıran yayınlar, Kürtlerin kendi toprakları dışında dünyanın hiç bir ülkesinde çağdışı yasaklar altında tutulmuyor.

Kürtçe üzerindeki yasağın bir başka boyutu da var. Örneğin kolluk kuvvetleri kendi uğursuz işlerini görmek, operasyonlar yapmak, insanları işkencelerden geçirmek için Kürtçe konuşmakta, bunun için tercüman kullanmakta hiç bir sakınca görmüyor. Türkiye Kürdistan'na kanlı operasyonlar yapmak için gönderilen özel terör timlerine de Kürtçe öğretilebiliyor. Mahkeme tutanaklarında tercüman aracılığıyla ifadesi alınan binlerce insan bulunuyor. Ancak bütün bunlarda hiçbir sakınca görülmediği halde neden Mehdi Zana ve öteki politik tutuklular savunmalarını Kürtçe yapmak istediklerinde ağızları kapatılarak zorla mahkeme salonlarında dışarı atılıyor?

Şu gerçek gözardı edilmemelidir: Kürt halkının varlığını inkar etmekte ısrar edenlerle, Türkiye'de gerçek bir demokrasi istemeyen, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünden yana olmayan, Komünist Partisi'nin legal çalışma talebini duydukça tüyleri ürperenler aynı çağdışı zihniyetin temsilcisidirler.

Mehdi Zana savunma hakkının zorla elinden alınması pahasına ana dilini konuşmak için zindanda da olsa direniyor. Bu en doğal hakkın bile ancak kendi dilini konuşarak, bunun için direnerek elde edilebileceği görülmelidir. İşte bu nedenle Kürtçe bilen herkes ana dili Kürtçe'yi konuşmalı, bunun için kararlı olmalıdırl. Mehdi Zana'nın ve öteki politik tutukluların zindanda yaptıklarını, dışardaki Kürt yurtseverleri daha kolay, daha rahatlıkla gerçekleştirebilir. Mehdi Zana'nın ve öteki politik tutukluların Kürtçe üzerindeki çağdışı yasağın geriletilmesi, kaldırılması amacıyla yaptığı bu haklı direniş her yerde Kürtçe konuşarak, Kürtçe üzerindeki çağdışı yasağa karşı çıkılarak desteklenmelidir.

TEVGER KURULDU

Brüksel'de düzenlenen bir basın toplantısıyla, Türkiye Kürdistan'ndan 8 yurtsever ve devrimci örgütün biraraya gelerek, "Kürdistan Kurtuluş hareketi (Tevgera Rızgariya Kurdistan-TEVGER) adı altında bir birlik oluşturdukları açıklandı.

TEVGER'i oluşturan, Ala Rızgari, KUK-SE (Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları-Sosyalist Eğilim), PARHEZ (Kürdistan Yurtsever Güç Partisi), PDK-RN (Kürdistan Demokrat Partisi-Ulusal Örgütü), PPKK (Kürdistan Öncü İşçi Partisi),PSKT (Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi), ŞK (Kürdistan Devrimcileri) YSK (Yekitiya Sosyalist a Kurdistan) tarafında kamuoyuna yapılan açıklamada, "Biz, bölge halklarını, tüm ilerici, yurtsever, demokrat insanları, gerici egemen sınıfların zorbalık politikasına daha etkin bir biçimde karşı koymaya çağırıyoruiz. Ulusların kendi kaderlerini özgürce belirlemeleri için barış, işbirliği ve gelişme için, bölgedeki tüm halklar, tüm ilerici güçler sıkı dayanışma ve gelişme içinde olmalı, elele omuz omuza vermeli. "denilerek, tüm yurtsever örgüt ve kişiler birlikte yer almaya, ona omuz vermeye çağrılıyor ve "Kürdistan Kurtuluş hareketi, Birleşmiş Milletler Örgütünü ve bağlı kuruluşları; demokratik ve barışsever ülkeleri, demokratik partileri, hümaniter örgütleri gençlik ve kadın kuruluşlarını, barışa ve başkalarının özgürlüğüne de değer veren tüm onurlu insanları, aydın ve sanatçıları Kürt halkıyla dayanışmaya çağırıyor. " deniliyor.

8 örgüt, "Temel Siyasi Görüşler ve Program Hedefleri" üzerine de anlaştıklarını açıkladılar. "Bu aşamada üzerinde birleştikleri programın, ulusal demokratik devrim programı olduğunu" belirttiler. Sözkonusu temel program hedefleri, "Siyasi hedefler", "Ekonomik ve sosyal politika", "Eğitim ve kültür politikası", "Dış politika" bölümlerinden oluşuyor.

"TEVGER, Kürdistan'ın diğer parçalarında halkımızın yürüttüğü ulusal kurtuluş mücadelesini destekleyecek, bu parçalardaki ulusal demokratik güçlerle sıkı dayanışma ve işbirliği içinde olacak; bu dayanışma ve işbirliğinin koşullara uygun biçimlerini yaratmaya çalışacaktır" denilen Temel Siyasi Görüşler" bölümünmde ise, "TEVGER'in Türkiye demokrasi güçleriyle ortak paydalarda dayanışma ve işbirliği içinde olacağı"da vurgulanıyor.